

ਸੁਮਾਤ- ਸੁੱਤਣੀ

ਜਨਿਟ-ਪੜ੍ਹੀ

ਪਾਠ ਦਾ ਨਾਂ - ਗੱਭਰੁ ਪੰਜਾਬ ਦੇ

ਪਾਠ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-

- 1) ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਗੱਭਰੂਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈਣਾ।
- 2) ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਗੱਭਰੂਆਂ ਦੀ ਖਾਸੀਅਤ ਪਾਰ ਦੱਸੋ ?
- 3) ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਹਿਣ-ਸਹਿਣ ਬਾਰੇ ਬਿਆਨ ਕਰੋ ?

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਸੁਝਾਓ - ਲਿਜ਼ਾਮ, ਵਿਸ਼ਵ, ਸੁੰਮਾਂ, ਮੁਗਧਰ
ਸਮੱਸ਼ਾਹੀ - ਚਾਰ, ਡਮਟਰ, ਘਲੈਂਕ-ਬੈਂਕ, ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕ।

ਪਾਠ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ - ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਗੱਭਰੂ ਜਰ ਬੰਤਰ ਵਿੱਚੋਂ ਆਪਣਾ ਡੇਰਾ ਛਾਡ ਕੇ ਜਨ ਤੇ ਜਰ ਬੰਤਰ ਵਿੱਚੋਂ ਜੱਠੀ ਰਹਿਣੇ ਜਨ।

ਵਿਆਕਰਨ ਤੇ ਉਹ ਜਾਣਕਾਰੀ - ਇਸ ਪਾਠ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਖੋਜਿਆਂ ਨੂੰ ਘਰ ਵਿਕਲਪੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ, ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਉੱਤਰ, ਟਾਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਟੁਕੜੇ, ਕਾਹਿ ਟੋਟੇ ਵਿੱਚੋਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਤੇ ਟਾਕਾਂ ਦੀ ਲਿੰਗ ਬਦਲੇ ਰਚਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਗਤੀਵਿਧੀ - ਇਸ ਪਾਠ ਨੂੰ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਤੇ ਜਰ ਇਕ ਸਠਰ ਨੂੰ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਕੇ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਰਹਿਣ-ਸਹਿਣ ਬਾਰੇ ਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਬਾਰੇ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਰਚਕਾਰਮਕ ਗਤੀਵਿਧੀ - ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਥਾਰੇ ਸਿਖਣ ਤੇ ਚਿੱਤਰ ਟੇਬਲ
ਇਹ ਥਾਰੇ ਪੰਗ ਰਚਕਾਰ ਚਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਘਰ ਆ ਕੇ - ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਮੁਖਰ-ਮਰਥ ਉੱਤਰ ਕਾਪੀ ਵਿੱਚ ਕਰਨ
ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਪਾਠ ਦਾ ਕਾ - ਅਖ਼ਤਾਰ

ਪਾਠ ਦੇ ਅਯਾਤ ਤੇ ਖ਼ੁਸ਼ਲ - ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਗੀਬਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਰਿਵੇਂ ਰਹਦੇ ?
1) ਜ਼ਰੂਰਤਮਈ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਰਿਵੇਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ?
2) ਗੀਬਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਝ ਕਦਮ ਉਠਾਓ ?
3)

ਖ਼ੁਸ਼ ਮਦਦ - ਗਿੱਠੇ, ਮੈਗਾਤ, ਲਾਜ਼ਮੀ, ਖ਼ੁੱਲ੍ਹ ਟੋਰਕਾ
ਸਮੱਗੀ - ਚਾਰ, ਡਮਰ, ਬਲੈਕ-ਬੋਰਡ, ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕ

ਪਾਠ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ - ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਗੀਬ ਤੇ ਲੋੜਵੰਦ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇਣਾ ਚਾਹੇ ਜਾਣਗੀ ਦੇਣਾ।

ਵਿਦਿਆਰਥਨ ਤੇ ਉਹ ਜਾਣਗੀ - ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਜੇਕਰ ਲਿਖ ਮਦਦ ਰਿਸਦੀ ਕਰ ਤੇ ਫਾਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਆ ਕੇ ਜਾਣਗੀ ਦੇਣੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਗਤੀਵਿਧੀ - ਇਸ ਪਾਠ ਨੂੰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਉੱਚੀ ਅਵਾਜ਼ ਵਿੱਚੋਂ ਢਾ ਤੇ ਸੁੱਚ ਯੋਗਤਾ ਵਿੱਚੋਂ ਯਕੀਨੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਕਰਕੇ ਚਾਹੇ ਬੱਚਿਆਂ ਜਾਣਗੇ ਕਿ ਗੀਬ ਤੇ ਲੋੜਵੰਦ ਦੀ ਮਾਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਮਦਦ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੁਖਵਾਹਨਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ।

ਕੁਝ ਨਾਮਕ ਗਤੀਵਿਧੀ - ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਪੇਂਗ ਰਚਨਾ ਲਿਖਣ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਉਹ ਲਿਖਣਗੇ ਕਿ ਗੀਬਾਂ ਦੀ ਕਿਸ ਢੰਗ ਨਾਲ

ਮਦਦ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਤੇ ।

ਪਾਠ ਦਾ ਕੰਮ :- ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਪਾਠ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਉੱਤੇ
ਪਾਠ ਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਕੰਮ ਚਾਹੀਦਾ ।

ਪਾਠ ਦਾ ਨਾਂ - ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਫੁਲਰੀ

ਪਾਠ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ -

- 1) ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਫੁਲਰੀ ਕਰਦੇ ਹੋ?
- 2) ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕਿਹੜੇ ਕੰਮ ਲੈਂਦੇ ਹੋ?
- 3) ਕੀ ਇਸਦੀ ਕੋਈ ਗੱਲੀ ਵੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?

ਖਾਮ ਮੁੱਦਾ - ਈਜ਼ਾਜ਼, ਪ੍ਰਚਲਨ, ਅਲਾਮਤਾਂ, ਖੰਡੀਆ
ਮੁੱਦਾ - ਚਾਰ, ਤੁਸ਼ਟਰ, ਬਲੈਰ-ਬੋਰਡ, ਘਾਠ-ਪੁਸ਼ਟਰ

ਪਾਠ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ - ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝਾਉਣਾ ਕਿ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਫੁਲਰੀ ਨਾਲ ਕੀ-ਕੀ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾੜੀ ਕਿਸਮੀਆਂ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ~~ਸ਼ਕੀਲ~~ ਹੈ।

ਵਿਸ਼ਾਰਤ ਤੇ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ - ਇਸ ਪਾਠ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਆਖੀ ਘਾਟਾਂ ਤੇ ਵਿਸ਼ਾਰਤ ਸੰਬੰਧੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ।

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਗਤੀਵਿਧੀ - ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਸ ਪਾਠ ਨੂੰ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਪ੍ਰਦੂਰਗੇ ਤੇ ਨਾਲ ਇਸ ਪਾਠ ਦੀ ਹਰ ਸਤਰ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਾਰਿਆ ਕਰੇ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਤੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਦੇ ਨਾਲ ਉਸਦੇ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਪਾਠ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪਾਠ ਦਾ ਨਾਂ - ਵੱਲੀ ਕੰਧਾਰੀ ਨੂੰ ਮੁਧਾਰਨਾ

ਪਾਠ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਸ਼ਬਦ - ਕੀ ਕਿਸ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਕਾਲਰ ਦੇਣ ਦੀ ਰੀਝਾਂ ਕਥਾਵਾਂ ਘਾਠੇ ਬਣਾਉਂਦੇ?
1) ਕੋਈ ਇੱਕ ਕਥਾ ਘਾਠੇ ਏਕ?
2) ਉਥੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਦੀ ਰਿਵਾਜ ਸਮਝਾਉਂਦੇ ਸੀ?

ਸ਼ਾਮ ਮੁਦਰ - ਫ਼ਰਿਸ਼ਾਦ, ਇਜ਼ਾਜ਼ਤ, ਨਿਮੋਬੁਛਾ, ਚੜ੍ਹੀ
ਸਮੱਗਰੀ - ਚਾਰ, ਘੋੜ-ਘੋੜ, ਡਮਟਰ, ਪਾਠ - ਪੁਸਤਕ

ਪਾਠ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ - ਇਸ ਪਾਠ ਦੁਆਰਾ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣਾ ਕਿ ਗੁਰੂ ਕਾਲਰ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਈ ਰੀਝਾਂ ਨੂੰ ਰਿਵਾਜ ਮੁਧਾਰਨਾ ਤੇ ਰਿਵਾਜ ਮਿੱਥੇ ਗਏ ਪਾਇਆ।

ਵਿਸ਼ਾਕਰਮ ਤੇ ਡੇਰ ਜਾਣਕਾਰੀ - ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਇਸ ਪਾਠ ਦੇ ਨਾਲ ਵਚਨ ਘੋੜੇ, ਲਿੰਗ ਘੋੜੇ ਤੇ ਚੜ੍ਹ-ਵਿਕਲਪੀ ਸੁਝਨ ਕਠਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜਾਣੀਵੇਈ - ਇਸ ਪਾਠ ਵਿੱਚ ਆਈ ਡੇਰ ਕੱਲ ਕ ਰੇ ਮਿੱਥੇ ਘਮ ਨਾਲ ਮੀਧੀਯਤ ਤੇ ਉਮਲੂੰ ਪੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਾਲ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਤੇ ਉਮਲਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਗੁਰੂ ਦੀ ਕੋ ਉਥੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਿੱਥੇ ਗਏ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਧਾਠ ਦਾ ਨਾਂ - ਵੀਹਿਆਂ ਰੁਕਿਆਂ ਦੀ ਪੁਲੀਆ

ਧਾਠ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ -

- 1) ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਜਾਣੋ - ਟੁੱਟੇ ਤੇ ਇਕੱਠਾ ਕਰਦੇ ਤੋ ?
- 2) ਰਗਮਾਤ ਨਾਲ ਕੀ ਕਿਸੇ ਦੇ ਕੰਮ ਬਣਦੇ ਹਨ ?
- 3) ਵੀਹਿਆਂ ਰੁਕਿਆਂ ਕਿਉਂ ਜਿਉਂਦੇ ਹਨ ?

ਖੁਸ਼ ਮੁਖਰ - ਗਿਆਉਣਾ, ਤਿਮਰਾਹ, ਮੈਂਦੀ, ਚੁੰਗਲ
ਸਮੱਗਰੀ - ਚਾਰ, ਤੁਸਟਰ, ਬੈਂਚਰ-ਬੈਂਚਰ, ਧਾਠ-ਪੁਸਤਕ

ਧਾਠ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ - ਇਹਨਾਂ ਰੁਕਿਆਂ ਲਈ ਇਹ ਉੱਚਾ ਕਿ ਵੀਹਿਆਂ ਰੁਕਿਆਂ ਸਿਰਫ਼ ਮਨ ਦੇ ਬਿਨਾਲ ਹੋਣ ਤੋ, ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਅਮਲ ਇੱਥੇ ਕੀਤੀ ਚੁੰਗਲ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਵਿਸ਼ਾਕਰਨ ਤੇ ਤੋ ਜਾਣਕਾਰੀ - ਵੀਹਿਆਂ ਲਈ ਇਸ ਧਾਠ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਧਾਠ-ਇਕੱਠਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਉੱਤੇ, ਇਹੋਧੀ ਮੁਖਰ ਤੇ ਆਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਉੱਤੇ ਰਾਖੀ ਇੱਥੇ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

ਇਹਨਾਂ ਰੁਕਿਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀ - ਇਸ ਧਾਠ ਲਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇੱਥੇ ਵੀਹਿਆਂ ਤੋਂ ਕੁਝ ਵੱਖਰੇ ਅਲਮਾਰ ਪੜ੍ਹਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਤੇ ਇਸ ਧਾਠ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਉੱਚੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਵੀਹਿਆਂ ਅੱਗੇ ਅਪਸਰਤ ਰੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਇਹਨਾਂ ਰੁਕਿਆਂ ਸਿਰਫ਼ ਮੈਂਦ ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਅਮਲੀ ਜਿਠੇਗੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਕੋਈ-ਕੋਈ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਪਾਠ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਖ਼ੁਸ਼ਲ -

ਪਾਠ ਦਾ ਨਾਂ - ਰੀੜੀ

- 1) ਰੀੜੀ ਕੀ-ਕੀ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ?
- 2) ਰੀੜੀ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੀ ਤਕਤ ਹੈ?
- 3) ਕੀ ਰੀੜੀ ਕਿਸੇ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ?

ਖਾਮ ਸ਼ਬਦ -

ਕੈਰੜ, ਅਜੁਬਾ, ਬੱਲ, ਹੁਸ਼ਾਹ, ਟਹਿਰੜਾ

ਸਮੱਗਰੀ -

ਚਾਰ, ਡਮਟਰ, ਖਲੋਰ-ਬੋਰਡ, ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕ

ਪਾਠ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ -

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝਾਉਣਾ ਕਿ ਸਿੱਖਿਆ ਜਦੀ ਅਸੀਂ ਕੀੜੀ ਤੋਂ ਵੀ ਸਿਹਲਤ ਕਰਨਾ ਤੇ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰਨਾ ਸਿੱਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

ਵਿਸ਼ਾਕਰਨ ਤੇ ਉਸ ਜਾਣਕਾਰੀ -

ਇਸ ਪਾਠ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਖ਼ੁਸ਼ਲ - ਉੱਤਰ, ਵਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਟਰੱਟੋਂ, ਕਿਸਨੂੰ ਕਿਸਨੇ ਕਰ ਤੇ ਸ਼ਬਦ-ਅਰਥ ਧਾਰੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਵਫ਼ਾਦਰੇ ਨਾਲ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਗਤੀਵਿਧੀ -

ਇਸ ਪਾਠ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਕਹਿਣਾ ਨੂੰ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਸੱਭ ਨਾਲ ਯਕੂਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਤੇ ਇਸਦੀ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਸਹਿਤ ਵਿਸ਼ਾਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਹੱਥਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਕੀੜੀ ਇਕੱਠੇ ਨੂੰ ਛੁੱਟੀ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਕੰਮ ਛੱਡ-ਛੱਡ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਸੁੱਚ ਵਿਸ਼ੇਂ ਪਾਤਰ ਰੁਝ ਸਿੱਖ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪਾਠ ਦਾ ਨਾਂ - ਦੁਸ਼ਮਣੀ

ਪਾਠ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ -

- 1) ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਕਾਲ ਕੀ ਕੋਈ ਫਾਇਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
- 2) ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਕਾਲ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਕੱਢਦੇ ਹੋ?
- 3) ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਦੇ ਕੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ?

ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਮੁੱਦੇ - ਮਜ਼ਮੂਆ, ਉਪਚਾਰ, ਮਰਿਸੀ, ਤੋਰ-ਤੋਰ
ਸਮੱਗਰੀ - ਚਾਰ, ਘੱਲੇ-ਘੋਰ, ਠਮਟਰ, ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕ

ਪਾਠ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ - ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਇਸ ਪਾਠ ਰਾਹੀਂ ਇਹ ਪ੍ਰਗਟਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਕਾਲ ਸਿਰਫ਼ ਨੁਕਸਾਨ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਇਸਲਈ ਇਸਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨਾ ਹੀ ਸਭ ਸ਼ਰੀ ਫ਼ੀਸ਼ਾ ਹੈ।

ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਤੇ ਤੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ - ਇਸ ਪਾਠ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਮੁੱਦੇ ਸਿਖਣਾ, ਸੁਝਣ-ਉੱਠਣ, ਤੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਲ ਵਿਚਾਰ-ਫ਼ਟਾਹਰ ਕਰਕੇ ਸਮਝਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਗਤੀਵਿਧੀ - ਇਸ ਪਾਠ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਗਾਏ ਜਿਥੇ ਮਰੀ ਹੀ ਹੋਵੇ ਉਸ ਕਾਲ ਸਿਰਫ਼ ਪਰਿਵਾਰ ਤੇ ਸਮੇਰ ਨੁਕਸਾਨ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਬੀਹ ਪੜ੍ਹਾਉਣਾ ਤੇ ਘਰ ਵੱਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਗਲਤ ਕਰਮ ਕੁੱਝ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨਾ ਹੀ ਸਹੀ ਹੈ।

ਚੁਕਾਤਮਕ ਗਤੀਵਿਧੀ - ਖੇਡਾਂ ਨੂੰ 50-60 ਮੁਹਿੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡੀਆਂ ਦੇ
ਮੁਕਾਮ ਥਾਵੇਂ ਵਿਭਿੰਨ ਕਈ ਰਿਹਾਜ਼ ਨਾਵੇਗਾ।

ਘਰ ਦਾ ਕੰਮ - ਇਸ ਘਾਟ ਲਾਭ ਮੰਨੀਯਤ ਘਰ ਵੀ ਵੀ ਅਸੀਂ ਕਾਪੀ
ਕਾਮੀ ਵਿੱਚ ਘਰ ਤੋਂ ਖਰਾਬ ਕੰਮ ਕਰ ਲਿਆਵਾਂਗੇ।

ਜੁਲਾਈ ਮਾਹ - ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵੈਦੀ ਏਮ ਏਮਿ ਕਰਮ
ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿਸ ਵਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ
ਪੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਵੇ।

ਪਾਠ ਦਾ ਕੰਮ - ਇਸ ਪਾਠ ਲਈ ਸੰਬੰਧਤ ਵਾਰੇ ਬਾਰੇ
ਪਾਠ ਤੋਂ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਵੇ।

ਰਚਕਾਤਮਕ ਗੁਤੀਦਿਯੀ - ਇਸ ਘਾਟ ਵਿੱਚ ਵਿਆਰਗਨ ਨਾਮ ਮੀਥਿਯਤ
ਵਿਆਰਗਨ ਅਤਿਅਮ ਬੰਨਿਆਂ ਨੂੰ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ
ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਤੇ ਉਹੀ ਉੱਚਾ ਦੇ ਮੁਗਲ
ਧਾਰੇ ਨੂੰ ਮਤਰਾਂ ਸਿਖਣ ਲਈ ਵਿਗ ਜਾਵੇਗਾ।

ਘਰ ਦਾ ਕੰਮ - ਇਸ ਘਾਟ ਨਾਲ ਮੀਥਿਯਤ ਅੰਬ ਮੁਬਰ ਬੰਨਿਆਂ ਨੂੰ
ਸਿਖਣ ਲਈ ਰੱਖ ਜਾਵੇਗਾ।

मुलाउमर गतीद्वयी - चॅरिन्नां हू गुरु ताकर रेट नी ताफ मीचीपउ
रैदी मायी सिखट लली विज चाहेगा।

पुठ रा वीम - चॅरिन्नां हू एम ब्याठ ताफ मीचीपउ हार घाटि
उठेर वापी दिंब वगहाए' नाहो।

ਰਬੁਲਾਤਮਕ ਗਤੀਵਿਧੀ - ਕੋਈਆਂ ਕੁਝ ਦਿੱਤੇ ਠਾਗਟ ਤੇ ਮੈਕਾਇਕ ਟੀਕਿਆਂ
ਅਤੇ ਡਿਪਟੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਸਿਖਣ ਲਈ ਰਿਗ ਜਾਣਗੇ ਤੇ
ਇਸ ਦਾ ਚਿੱਤਰ ਵੇਖ ਕੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮਤਲਬ ਸਿਖਣ ਲਈ
ਰਿਗ ਜਾਣਗਾ।

ਪਾਠ ਦਾ ਕੰਮ - ਕੋਈਆਂ ਕੁਝ ਦਿੱਤੇ ਪਾਠ ਨਾਲ ਮੈਕਾਇਕ ਮਾਪਦਾਨ
ਪਾਠ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰੀ ਕਰ ਜਾਣਗੇ।

ਵਿਆਰਠ

ਲੀਗ ਘੜੇ, ਵਢਨ ਘੜੇ, ਵਿੱਥੀ ਮੁਘਰ, ਸਮਾਨਾਥਰ ਮੁਘਰ, ਘਰ-ਯਠਥਰ
ਮੁਘਰ, ਮੁਠਠਠ - ਮੁਠਠਠ, ਮੁਠਠਠ, ਪਰਿਭਠਠ।

- ਮੁਠਠਠ ਜਾਣਕਾਰੀ - ਇਸ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਚੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਆਰਠ ਨਾਲ
- 1) ਸੰਬੰਧਤ ਮੁਠਠਠ ਜਾਣਕਾਰੀ।
  - 2) ਵਿਸ਼ਠੀ ਲੀਗ ਨੂੰ ਪੁਲਿੰਗ ਵਿੱਚੋਂ ਘੜਾ ਮਰਦੇ ਜਾਂ।
  - 3) ਕਿੰ ਮੁਘਰ ਦੇ ਤੋਰ ਵਧੀ ਮੁਘਰ ਵਿੱਚੋਂ ਘੜਾ ਮਰਦੇ ਹਨ।
  - 4) ਮੁਠਠਠ ਵੀ ਤੁਹੇ ਹਨ ?

ਮੁਠਠਠੀ - ਚਾਰ, ਤੁਮਟਰ, ਘੜੇਰ - ਘੜੇਰ, ਪਾਠ-ਪੁਮਟਰ

ਵਿਠੀ - ਜੇ ਵਿੱਚੋਂ ਵਿਸ਼ ਨੂੰ ਜਗਾਤ ਵਿੱਚੋਂ ਚੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਉਠਾਠਰਨ ਸਮੇਤ
ਵਿਆਰਠ ਨੂੰ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਵਿਸ਼ਠੀ ਲੀਗ ਨੂੰ ਪੁਲਿੰਗ ਘੜਾਠ
ਜਦੀ ਲਿਖਿਆਂ ਮੁਠਠਠਠ ਘੜੇਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਚੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਆਰਠ ਦੇ
ਲਿਖਿਆਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਵਠਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਵਿਆਰਠ ਦੇ ਹਰੇ ਲਿਖਿਆਂ ਨੂੰ
ਮੁਠਠਠ ਮੁਠਠਠਠ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਮੁਠਠਠਠਠ ਵਾਗਨ - ਚੰਦਿਆਂ ਦੀ ਵਿਆਰਠ ਵਿੱਚੋਂ ਤੋਰ ਜਿੰਨਾਦਾ ਮੁਠਠਠਠਠ ਘੜੀ
ਜੇ ਵਿੱਚੋਂ ਵਿਸ਼ ਨੂੰ ਉੱਤਰ ਵਧੀ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿਖੜ ਸਦੀ ਕਿੰ
ਜਾਵੇਗਾ ਤੇ ਸਾਰੇ ਲਿਖਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਨਾਲ

ਲੇਖ ਤੇ ਪੱਤਰ ਰਚਨਾ ਤੇ ਅਧਿਐਤ

ਵਿਸ਼ਾ:- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਸੁਝਾਉਣ ਵੱਲ ਨਜ਼ਰ ਸਿਖਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਬਣਾਉਣਾ।

ਉਦੇਸ਼:- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟਾਉਣੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਯਕੀਨ ਰੱਖਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾਉਣਾ।

ਵਿਸ਼ੇ:- ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਯੋਗ ਲੇਖ ਸਿਖਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਵਿਸ਼ੇਆਂ ਨੂੰ ਚਾਣਕਾਰੀ ਚੁਣਨਾ।
1) ਲੇਖ ਤੇ ਆਲੋਚਨਾ ਦੇ ਆਰੰਭ, ਮੱਧ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਾਸਤੇ ਸਮਝਾਉਣਾ।
2) ਲੇਖ ਤੇ ਆਲੋਚਨਾ ਸਿਖਾਉਣ ਸਮੇਂ ਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਕਿਉਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇ।
3) ਉਮਰ ਵਾਸਤੇ ਚੁਣੀ ਚਾਣਕਾਰੀ ਚੁਣਨਾ।

ਉਹ ਚਾਣਕਾਰੀ:- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੋਂ ਜਾਣਤ ਵਿੱਚੋਂ ਉਮਰਵਾਰ ਅਨੁਸਾਰ ਲੇਖ ਜਾਣਤ ਵਿੱਚੋਂ ਚੁਣਾਉਣਾ ਜਾਵੇਗਾ ਤੇ ਉਚਿਤ ਮਾਤਰ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪਾਠ ਦਾ ਕੰਮ:- ਪਾਠ ਤੇ ਉੱਤੇ ਵਾਧੀ ਵਿੱਚੋਂ ਲੇਖ ਸਿਖਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਚਿੰਨ੍ਹ ਜਾਵੇਗਾ।

ਉਹ ਵਿਸ਼ੇਆਂ:- ਸਮਾਜ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵਾਧੀ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿਖਾਉਣ ਲਈ ਚਿੰਨ੍ਹ ਜਾਵੇਗਾ।

ਪਾਠ ਦਾ ਕਾਂ - ਵੱਡਾ ਕੰਡਾ

ਪਾਠ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-

- 1) ਗਰੀਬ ਵੱਡੇ ਤੇ ਜਨ ਜਾਂ ਅਮੀਰ ?
- 2) ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਜਾਂ ਖੋਟੀਆਂ ?
- 3) ਜਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਚੀਜ਼ ਕਿਹੜੀ ?

ਖਾਮ ਸੁਝਾਏ :- ਉਤਸ਼ਾਹ, ਖੈਰ, ਸਫ਼ਾਈ, ਸੁਖ।

ਸਮੱਗਰੀ :- ਚਾਕ, ਖਾਸੀਰ- ਖੈਰ, ਡਮਟਰ, ਪਾਠ- ਪੁਸਤਕ।

ਪਾਠ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ :- ਇਸ ਪਾਠ ਦੁਆਰਾ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਗਿਆਨ ਦੇਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਦਾ ਖੋਲ੍ਹਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ਉਹੀ ਸੱਚ ਤੇ ਵੱਡਾ ਤੇ ਹੈ।

ਇਮਾਨਦਾਰ ਤੇ ਉਹ ਜਾਣਕਾਰੀ :- ਇਸ ਪਾਠ ਨਾਲ ਮੀਥੀਠ ਘੜੇ ਹੋਏ ਸੁਖ- ਉਤਰ, ਕਿਸੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤੇ ਮੁਗ਼ਟਰ ਮਸਲਾ ਹੈ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵਧੀ ਵਿੱਚ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਗਤੀਵਿਧੀ :- ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਇਸ ਪਾਠ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਗੇ ਤੇ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਇਸਨੂੰ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਮਸਲਾ ਵਿੱਚ ਜਾਣਗੇ ਕਿ ਜੇ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਸੱਚ ਦੇ ਗਤ ਤੇ ਕਰਨਾ ਹੈ ਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਸੋਚ ਕਰਨਾ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਬਾਹਰ ਚੁੱਕੇ ਜਾਣ।

ਰਾਜਨੀਤੀ ਗਤੀਵਿਧੀ:- ਇਸ ਯਾਤਰੇ ਦੌਰਾਨ ਹੋਈ ਉਹ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਕਰਕੇ
ਬੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿੱਖ ਕਰਕੇ ਇੱਠਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ
ਸਮਝੌਤਾ ਦੀ ਰੱਖੀ ਨੂੰ ਹੋ ਸਕੇ ਅਤੇ ਇਹ ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣਗੇ।

ਪਰ ਆ ਕੰਮ:- ਇਸ ਯਾਤਰੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਉੱਤਰ ਤੇ ਸੂਬਾ- ਸੂਬਾ ਬੰਦਿਆਂ ਨੂੰ
ਪਰ ਉਹ ਕਰਕੇ ਕਈ ਕਿਸਮ ਜਾਵੇਗਾ।

ਪਾਠ ਦਾ ਨਾਂ - ਪ੍ਰਮਿਯ ਵਿਗਿਆਨੀ : ਮੰਗੀ ਕਿਉਰੀ

ਪਾਠ ਦੇ ਨਯਾਤ ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-

- 1) ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਮੰਗੀ ਕਿਉਰੀ ਨੂੰ ਜਾਣਦੇ ਹੋ?
- 2) ਮਰਦ ਕੁੜੀਆਂ ਦੇ ਨਾਮ ਕੌੜੇ ?
- 3) ਤੁਸੀਂ ਕਿਉਰੀ ਵਿੱਚ ਕੀ ਵਧਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ?

ਖਾਸ ਸ਼ਬਦ:- ਟਾਕਰ, ਵਿਦਵਤ, ਟਿਚਰਾਂ, ਡਰ
ਸਮੱਗਰੀ:- ਖੜ, ਤੋਸਟਰ, ਘੱਲੋਰ- ਚੈਰ, ਪਾਠ- ਪੁਸਤਕ।

ਪਾਠ ਦਾ ਉਦੇਸ਼:- ਇਸ ਪਾਠ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਗੱਲਾਂ ਕੌੜੇ ਤੇ ਹੋ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਮੰਗੀ ਕਿਉਰੀ ਨੂੰ ਲੈਬਲ ਪੁਸ਼ਕਾਰ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤਾ ਮਿਲਣਾ ਸੀ ਤੇ ਉਸਦੇ ਜੀਵਨ ਬਾਰੇ ਚਾਹੇ ਚਾਹੇ ਪਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਵਿਸ਼ਾਕਰਮ ਤੇ ਤੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ:- ਇਸ ਪਾਠ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਚੌਥਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕੋਲ, ਪ੍ਰਸ਼ਨ- ਉੱਤਰ ਤੇ ਸ਼ਬਦ-ਅਰਥ ਵਿਚਾਰ - ਵਟਾਰਾਂ ਕਰ ਕੇ ਚੰਗਾ ਜਾਣਗੇ।

ਵਿਗਿਆਨੀ ਕੜੀਵਾਲੀ:- ਇਸ ਪਾਠ ਨੂੰ ਚੰਗੇ ਪ੍ਰਮਾਣ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਤੇ ਮੰਗੀ ਕਿਉਰੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਖਾਸ ਪਲਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਜਾਣੇਗਾ ਤੇ ਉਸਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਤੇ ਪੁਸ਼ਕਾਰਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮੁਲਾਮਤ ਗੰਤੀਵੀ: ਵੱਡਿਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੇਰਵੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ
ਉਸ ਸਾਇੰਸ ਦੇ ਖਾਤ, ਨੁਕਸਾਨ ਕਿਸੇ ਵਰਕੇ ਤੋਂ ਵੇ
ਆਉਣਗੇ।

ਪਰ ਦਾ ਕੰਮ:- ਇਸ ਯਾਦ ਨਾਕ ਸੰਬੰਧ ਬੱਚੇ ਦਿੱਤੇ ਤਮਵੀਰ ਸਮਝਣੀ ਕਾਪੀ
ਦਿੱਤੇ ਬਾਝਾ ਵੇ ਏ ਵੇ ਆਉਣਗੇ।

ਪਾਠ ਦਾ ਨਾਂ - ਬੰਦੀ ਬਚਾਉ, ਬੰਦੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼

ਪਾਠ ਦੇ ਅਸਾਰ ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-

- 1) ਅੱਜ ਦੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਵਿੱਚ ਕੌਣ ਕੌਣ ਅੱਗੇ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ?
- 2) ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਪਾਠ ਦੀ ਕੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲਾਂ ਸਿਖਾਉਣੀਆਂ ਹਨ?
- 3) ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਕੁੱਝ ਵਿੱਚੋਂ ਮਾਰਨਾ ਸਹੀ ਹੈ ਜਾਂ ਗਲਤ?

ਆਮ ਮੁੱਦੇ:-

ਅਭਿਆਸ, ਖੁਲਾਸਾ, ਫ਼ਖਰ, ਖੁਸ਼ੀਆਂ

ਮਸ਼ਹੂਰੀ:-

ਭਾਵ, ਖੁਸ਼ੀਆਂ-ਬੰਦੂਕ, ਡਰਾਮਾ, ਪਾਠ-ਪ੍ਰਸ਼ਨ

ਪਾਠ ਦਾ ਉਦੇਸ਼:-

ਇਸ ਪਾਠ ਦੁਆਰਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੌਣ ਕੌਣ ਅੱਗੇ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੌਣ ਪਿੱਠੇ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਤੇ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ:-

ਇਸ ਪਾਠ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਖੁਲਾਸੇ, ਪ੍ਰਸ਼ਨ, ਉੱਤਰ, ਮੁੱਦੇ-ਮੁੱਦੇ ਤੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਚਿੰਨ੍ਹ ਚੱਟਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨਾ ਸਮਝਾਉਣਾ ਹੈ।

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਗਤੀਵਿਧੀ:-

ਇਸ ਪਾਠ ਨੂੰ ਚੱਲ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਤੇ ਨਾਕ-ਨਾਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਤੇ ਸਮਝਾਉਣਾ ਸਿੱਖਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੌਣ ਅੱਗੇ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੌਣ ਪਿੱਠੇ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਪਾਠ ਦਾ ਨਾਂ - ਉਪਦੇਸ਼ਾਂ ਛੇਵਾਂ

ਪਾਠ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-

- 1) ਤੁਸੀਂ ਕਿੱਥੇ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋ ਜਾਂ ਸਭਿਰ ਵਿੱਚ?
- 2) ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਏਟ ਪਾਠ ਵਿੱਚ ਵਿੱਚ ਜਾਂਦੇ ਹੋ?
- 3) ਰੁਝਾਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਨੇੜੇ ਕਿੱਥੇ ਜਿੰਦੇ ਹੋ?

ਆਮ ਮੁਬਰ:- ਫਿਤਰਤ, ਮਾਗਾਜ਼, ਤੁਖ਼ਮ, ਸਵੀਕੀਆਂ, ਠੰਡ, ਟਾਗੀ।

ਸਮੱਗਰੀ:- ਚਾਕ, ਚਾਕੋਰ - ਚੈਰਟ, ਕਮਟਰ, ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕ।

ਪਾਠ ਦਾ ਉਦੇਸ਼:-

ਇਸ ਪਾਠ ਦੁਆਰਾ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਯਾਦੀ ਦੇ ਲਿਖਿਆਂ ਤੇ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਦੱਸਵਾ ਕਿ ਕਿੱਥੇ ਵਿੱਚ ਛੇਵਾਂ ਦੀ ਗਾਜ਼ੀਤੀ ਤੇ ਨਕਿਲਾਂ ਨੇ ਕਿੱਥੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਅਧਿਕਤਾ ਦੀ ਤਾਹਨਾ ਸੁਤਮ ਹੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਵਿਸ਼ਾਰਤ ਤੇ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ:- ਇਸ ਪਾਠ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਉੱਤਰ ਕਾਬੀ ਵਿੱਚੋਂ ਵਿਸ਼ਰਮ ਚਿੰਨ੍ਹ ਤੇ ਵਾਰ ਵਰਤਾਂਗ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਗਤੀਵਿਧੀ:- ਬੱਚੇ ਇਸ ਪਾਠ ਨੂੰ ਪੁਸ਼ਟੀ ਅਨੁਸਾਰ ਯਕੀਨੀ ਤੇ ਲਾਜ਼-ਕਾਰੀ ਸਤਰਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਰਥ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪਾਠ ਦਾ ਮਤਿਫ ਸਮਝਾਉਣਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਗਾਜ਼ੀਤੀ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਅਧਿਕਤਾ ਸਤਰਾਂ ਬੰਦ ਕਰੀ ਖਿੱਚੇ ਵਿੱਚੋਂ ਲਗਾ ਵੰਡੇ ਦੇ ਉੱਤਰੀ ਸਤਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਹੋਏ।

ਚੁਲਾਤਮਕ ਗਤੀਵਿਧੀ :- ਇਸ ਕੋਲੋਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਧੰਨਿਆਂ ਨੂੰ ਉਗਤ
ਸਿੱਖ ਦੀ ਸੀਵਕੀ ਧਾਰ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਿਖਣ ਤੇ ਸੰਬੰਧ
ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰ ਕੇ ਕਰੀਬ ਕੇ ਲਿਖਣ ਕੇ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਤਾ ਹਾ ਕੀਮਤ :- ਇਸ ਧਾਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਧੰਨ ਪੁਸ਼ਟੀ ਦੇ ਉੱਤਰ ਨਾਪ
ਸੱਤ ਕੇ ਥੋ ਕੇ ਕਮਾਈਆਂ ਤੇ ਇਹ ਜਗਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹਟਾਂਦਰਾ
ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਪਾਠ ਦਾ ਨਾਂ - ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕੁਠਾਲੀ

ਪਾਠ ਦੇ ਆਯਾਤ ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-

- 1) ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਕੌਣ ਸੀ ?
- 2) ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਸਦੀ ਖਾਤਰ ਜ਼ਾਲ ਦਿੱਤੀ ?
- 3) ਤੁਸੀਂ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਿਵੇਂ ਕਰੋਗੇ ?

ਖ਼ਾਮ ਸ਼ਬਦ:- ਦੁਲੇ, ਸੁਰਮਿਲਾਂ, ਭੌਣੇ, ਦੁਕਾਨਾਂ ।

ਸਮੱਗਰੀ:- ਚਮ, ਖੜਕ-ਬੰਗੜ, ਡਮਰੂ, ਖਾਠ-ਪੁਸਤਕ

ਪਾਠ ਦਾ ਉਦੇਸ਼:- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਚਲਾਕ ਤੇ ਭੀਮ ਦੀ ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚਾਲ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ ।

ਵਿਆਕਰਨ ਤੇ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ:- ਇਸ ਪਾਠ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਖ਼ਾਮ ਉੱਤੇ, ਖਾਕਾ ਵਿੱਚ ਟੁਕੜੇ, ਕਵਿ-ਟੋਕਾ ਤੇ ਵਕਲ ਖੜਕੇ ਕਠਾਦ ਜਾਣਗੇ ।

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਗਤੀਵਿਧੀ:- ਇਸ ਕਵਿਤਾ ਨੂੰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੁੱਚ ਖੜਕੀ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਖੜਕਣ ਤੇ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਹੀ ਜਾਤ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪੂਰਨ ਅਰਥ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਕੇ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲਈ ਆਪਣੀ ਜਾਤ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਚਲਾਕ ਤੇ ਭੀਮ ਸੀ ।

ਦੁਗਈ :- ਵਿਆਰਠ ਦੀ ਦੁਗਈ ਖਣੀ ਖੋਦਿਆਂ ਕੇ ਘਰ ਤੋਂ ਯਾਦ
ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਠਾ ਜਾਵੇਗਾ ਤੇ ਯਾਦਾਂ ਇਹ ਜਾਗਤ ਇੱਠੇ
ਸੁਣਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਰਚਨਾਤਮਕ ਗਤੀਵਿਧੀ :- ਇਸ ਯਾਠ ਨਾਲ ਮੀਥੀਪਤ ਬੰਨ੍ਹਿਆਂ ਨੂੰ ਝਗੜੀਠਾ
ਪੈਗ ਇੰਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਤੇ ਬੱਚੇ ਉਸ ਵਿੱਚੋਂ ਉੱਤਰ
ਲੱਠੇਗੇ ।

ਘਰ ਵਾ ਕ੍ਰਮ :- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਸ ਯਾਠ ਦੇ ਸਾਹਲੇ ਝਗੜ ਘਰ ਤੋਂ ਕਰਕੇ
ਲੈ ਕੇ ਆਉਣਗੇ ।

ਵਿਭਾਗ

ਲਿੰਗ ਘਰੇ, ਵਠਲ ਘਰੇ, ਵਿੱਧੀ ਮੁਘਰ, ਸਮਾਨਾਥਕ ਮੁਘਰ, ਘਰ-ਮੁਘਰ
ਮੁਘਰ, ਮੁੱਧ - ਮੁੱਧ, ਮੁਗਰੇ ਤੇ ਘਰਿਯਾ।

- ਪੁਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ :-
- 1) ਵਿਭਾਗ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਵਿਭਿੰਨਾਂ ਨਾਲ ਘਰਿਯਾ ਲੈ
ਮੁਘਰ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ।
  - 2) ਵਿਭਿੰਨੀ ਵਿਭਿੰਨ ਨੂੰ ਪੁਲਿੰਗ ਘਰਿਯਾ ਮਿਥਾਇਆ ਜਾਣਗਾ।
  - 3) ਇਹ ਮੁਘਰ ਦੇ ਤੇ ਮੁਘਰ ਵਿੱਚ ਘਰ ਮਰਦੇ ਗੇ।
  - 4) ਮੁਗਰੇ ਵਧੇ ਵਧੇ ਵਿੱਚ ਘਰਿਯਾ ਤੇ?

ਮੁੱਧੀ :- ਚਰ, ਕਮਰ, ਘਰੇ - ਘਰੇ, ਪਾਠ - ਪੁਮਤਰ

ਵਿਧੀ :- ਜੇ ਇਹ ਵਿਧੀ ਨੂੰ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਘਰਿਯਾ ਨੂੰ ਉਘਾਰ ਮਮਤ
ਮੁਘਰਿਯਾ ਜਾਣਗਾ ਅਤੇ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਤੇ ਜਾਣੂ
ਕਰਾਇਆ ਜਾਣਗਾ।

ਕੁਰਾਮਰ ਵਾਰ :- ਘਰਿਯਾ ਦੀ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਜੇ ਮੁਘਰਿਯਾ ਘਰਿਯਾ
ਲਈ ਜੇ ਇਹ ਵਿਧੀ ਨੂੰ ਮੁਘਰ ਮਿਥਾਈ ਵਿੱਚ ਵਾਪੀ
ਵਿੱਚ ਮਿਥਾਇਆ ਜਾਣਗਾ ਤੇ ਮੁਘਰਿਯਾ ਜਾਣਗਾ। ਇਸ ਨਾਲ
ਮੁਘਰਿਯਾ ਨੂੰ ਮੁਘਰ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਕੇਵਲ ਕੁਝ ਵਿੱਚ ਪੁੱਛੇ
ਜਾਣਗੇ।

ਇੱਕ ਭੈਰਤ ਦੀ ਕੁੱਖ ਤੋਂ ਜੀ ਉਦਾ ੯।

ਗੁਲਾਮਰ ਗਤੀਵਿਧੀ:- ਇਸ ਘਾਠ ਲਾਫ ਸੰਬੰਧਤ ਵੱਧਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸ
ਚਾਹੇਗਾ ਕਿ ਇੱਕ ਪੰਗੁ ਸਿਖ ਕੇ ਕੇ ਕੇ ਆਉਣਗੇ
ਕਿ ਡੁੱਕੀਆਂ ਮੀਰਿਆਂ ਕਾਕੇ ਕਿਰਕੇ ਪੜੇ ਆ ਸੱਕੇਗਾ

ਪਾਠ ਦਾ ਕੰਮ:- ਇਸ ਘਾਠ ਲਾਫ ਸੰਬੰਧਤ ਤਮਦੀਰ ਵੱਧੇ ਆਪਣੀ ਉੱਤਰ-ਕਾਪੀ
ਇੱਥੇ ਘੜਾ ਕੇ ਕੇ ਕੇ ਆਉਣਗੇ।

ਨਾਲ ਵੀਮ ਕਰਦੇ ਸੀ ਤੇ ਥੀਆਂ ਪੁੱਤਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਾ-ਪਿਓਂ ਦਾ ਘਰ ਮਠਰਗ
ਜਾਪਦਾ ਸੀ ਪਰ ਗੁਣ ਵਰਤ ਤੇ ਘਰਯੁਕ ਨਾਲ ਜੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਵੰਡੀਆਂ ਖੋ
ਗਈਆਂ ਤਦ ਤੇ ਸਿਯਾਹ ਖੁਤਮ ਤੇ ਗਿਯਾ ਤੇ।

ਕੁਲਾਤਮਰ ਗਤੀਵਿਧੀ:- ਬੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਕਾਮੀ ਤੇ ਯੁਗਵੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ
ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮੁਤਾਅ ਘਰੋਂ ਲਿਖਵੇ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਘਰ ਦਾ ਕੰਮ:- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਪਣੀ ਕਾਮੀ ਤੇ ਇਸ ਘਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਕੰਮ
ਸਥਰ ਵਿਖ ਕੇ ਏ ਕੇ ਆਉਂਦਗੇ।

ਜਗਤ - ਸੱਤਵੀਂ

ਜ਼ਲਿਟ - ਦੂਜੀ

ਪਾਠ ਦਾ ਨਾਂ - ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ

ਪਾਠ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ :-

- 1) ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਜਾਂ ਨੂੰ ਕਿੰਨਾ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹੋ ?
- 2) ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਮਮਤਾ ਦਾ ਅਰਥ ਦਸ ਸਕਦੇ ਹੋ ?
- 3) ਮਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਕੀ-ਕੀ ਕਰਦੀ ਹੈ ?

ਬਾਸ ਸ਼ਬਦ :- ਉੱਗਿਰਦੇ, ਸੰਝ, ਖੜ੍ਹੇ, ਪਲੰਘ।

ਸਮੱਗਰੀ :- ਚਾਕ, ਘਲੈਕ-ਬੈਗ, ਡਮਟਰ, ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕ

ਪਾਠ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ :- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਪਾਠ ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟਿਤ ਪ੍ਰਿਯਾਚ ਵਿੱਚੋਂ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦਾ ਮਾਣ-ਮਤਮਾਨ ਆਦਿ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਵਕ ਟੱਕ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੱਤਿਅਾਚਾਰ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣਾ।

ਵਿਸ਼ਾਰਤ ਤੇ ਉਹ ਜਾਣਕਾਰੀ :- ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਪਾਠ ਕਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਬਹੁ-ਵਿਕਲਪੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਉੱਤਰ, ਵਾਰ ਵਾਕਾਓ ਤੇ ਵਧਲ ਘਟਕੇ ਉੱਤਰ ਕਾਧੀ ਵਿੱਚੋਂ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਗਤੀਵਿਧੀ :- ਬੱਚੇ ਇਸ ਪਾਠ ਨੂੰ ਕੁਝ ਵਾਰ ਆਲੋਚਨਾ ਪੜ੍ਹਨਗੇ ਤੇ ਇਸਦੀ ਨਾਸ਼-ਨਾਸ਼ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਤੇ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਪੁਸ਼ਟਿਤ ਸੱਤਿਅਾਚਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰ ਕੋਈ ਸੀਉ ਵਿਵਾਜ ਦ ਪ੍ਰਿਯਾਚ

ਮੀਥੀਯਤ ਕੁਝ ਖੁਸ਼ਲ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਮੈਂਬਰ ਕੁਝ ਵਿੱਚ ਯੁੱਠ ਜਾਵੇਗਾ।

ਕੁਝਗਈ - ਵਿਆਕਰਨ ਦੇ ਤਰ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਜਾਰ ਕਰਨ
ਬਣੀ ਘਰ ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਤੇ ਕਿਹੇ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਜਮਾਤ
ਵਿੱਚ ਸੁਣਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।